

KOMUNIKATË NË LIDHJE ME ZGJEDHJET LOKALE 2017

Finlanda ndahet në komuna, të cilat sipas kushtetutës kanë vetëqeverisje. Komunat vendosin për shumë gjëra që kanë të bëjnë me banorët.

Organi më i lartë vendimmarrës në komunë është asambleja komunale, e zgjedhur nga banorët. Anëtarët e asamblesë, pra asamblistët, zgjidhen në zgjedhjet lokale për katër vjet. Zgjedhjet e ardhshme lokale do të mbahen **të dielën, më 9.4.2017**.

Në zgjedhjet lokale mund të votojnë dhe mund të kandidohen shtetasit e Finlandës si dhe nën disa kushte të caktuara edhe shtetasit e huaj, të cilët banojnë në komunë. Në Finlandë, votimi është në bazë vullnetare.

Në krahinën Ahvenanmaa në vitin 2017 nuk do të mbahen zgjedhje lokale.

E drejta e votës – kush mund të votojë

Mund të votosh në zgjedhjet lokale nëse je shtetas i Finlandës ose i ndonjërit prej shteteve që bëjnë pjesë në Bashkimin Europian, shtetas i Islandës ose i Norvegjisë dhe plotëson kushtet në vijim:

- mbush 18 vjet jo më vonë se ditën e zgjedhjeve (9.4.2017)
- je banor rezident i Finlandës më së voni më 17.2.2017

Nëse je shtetas i ndonjë shteti tjetër, ti ke të drejtë votimi në zgjedhjet lokale, nëse

- mbush 18 vjet jo më vonë se ditën e zgjedhjeve (9.4.2017)
- je banor rezident i Finlandës pandërprerë së paku për dy vite para datës 17.2.2017

Statusi i banorit rezident përcaktohet në bazë të ligjit mbi komunat. Zakonisht personi regjistrohet si banor rezident i asaj komune, në të cilën banon.

Në zgjedhjet lokale 2017, cila është komuna jote përcaktohet në bazë të asaj, se në cilën komunë je i regjistruar si banor rezident sipas të dhënave në regjistrin e popullatës më 17.2.2017 në ora 24.

Në rast nevojë, mund të kontrollosh të dhënat mbi komunën tënde në zyrën e gjendjes civile.

Në zgjedhjet lokale mund të votosh vetëm për kandidat të komunës tënde, banor rezident i të cilës je.

Njoftimi mbi të drejtën e votës vjen në shtëpi

Qendra e regjistrimit të popullatës si dhe zyra e gjendjes civile mbajnë regjistrin e të drejtës së votimit, në të cilin janë të dhënat e të gjithë atyre që kanë të drejtë vote. Nuk ka nevojë për t'u lajmëruar në regjistrin e të drejtës së votës.

Më së voni më **16.3.2017**, zyra e gjendjes civile ia dërgon njoftimin mbi të drejtën e votimit, pra kartën e lajmërimit, secilit person me të drejtë votimi, të cilit i dihet adresa. Në atë kartë të lajmërimit ka udhëzime mbi votimin.

Përshtatshmëria për zgjedhje – kush mund të jetë kandidat

Je i përshtatshëm për t'u zgjedhur, pra mund të caktohesh si kandidat në zgjedhjet lokale në komunën tënde, nëse plotëson kushtet në vijim:

- je banor rezident i komunës, në të cilën do të kandidohesh
- ti ke të drejtë votimi në ndonjë komunë
- nuk je me të drejtë të cunuar votimi, pra nuk je nën kujdestarinë e dikujt tjetër

Disa nga nëpunësit shtetëror si dhe nëpunësit udhëheqës dhe punëtorët komunal nuk kanë të drejtë të vënies së kandidaturave në zgjedhje lokale.

Caktimi i kandidatëve për zgjedhje lokale

Në zgjedhjet lokale kandidatë mund të caktojnë

- partitë e regjistruara
- personat me të drejtë vote, të cilët kanë themeluar një shoqatë elektorale.

Për të themeluar një shoqatë elektorale nevojiten së paku dhjetë banorë të komunës, me të drejtë vote, në disa komuna të vogla mjaftojnë tre ose pesë banorë.

Dy ose më shumë parti kanë të drejtë të formojnë koalicion zgjedhor. Dy ose më shumë shoqata elektorale kanë të drejtë të formojnë listë të përbashkët.

Partia, koalicioni zgjedhor ose lista e përbashkët mund të paraqesë kandidatë në një komunë më së shumti një herë e gjysmë sa numri i asamblistëve që zgjidhen. Në varësi nga numri i banorëve të komunës, në asamblenë komunale zgjidhen së paku 13-79 asamblistë.

Secili kandidat ka numrin e vet. Për kandidatët përpilohet një përmbledhje e listave të kandidatëve, në të cilën kandidatët shënohen sipas numrit rendor, duke filluar nga numri 2. Kandidatët në atë përmbledhje renditen sipas partive dhe sipas listave të përbashkëta. Për secilin kandidat shënohen të dhënat si në vijim: emri, numri i kandidatit dhe profesioni. Pos kësaj nga përmbledhja e listave të kandidatëve shihet edhe

- cilat parti kanë formuar koalicion zgjedhor
- cilat shoqata elektorale kanë formuar listë të përbashkët
- cilat parti nuk bëjnë pjesë në koalicion zgjedhor
- cilët kandidatë janë kandidatë që gjenden jashtë listës së përbashkët.

Përmbledhja e listave të kandidatëve përpilohet më 9.3.2017.

Kohët e votimit

Mund të votosh në ditën e mbajtjes së zgjedhjeve, më 9.4.2017 ose para ditës së zgjedhjeve, në votim paraprak. Mund të votosh vetëm një herë. Sipas Kodit penal, parashihet ndëshkim për personin që voton dy herë.

Votimi paraprak:

Votimi paraprak fillon **të mërkurën, më 29.3.2017.**

Votimi paraprak përfundon në botën e jashtme **të shtunën, më 1.4.2017** ndërsa në Finlandë **të martën, më 4.4.2017.** Në disa vendvotime paraprake, koha e votimit është më e shkurtër.

Mund të votosh paraprakisht në cilindo vend të votimit paraprak në Finlandë ose në botën e jashtme. Vendvotime të votimit paraprak janë

- në Finlandë, vendet e votimit paraprak të caktuara nga komunat, shpeshherë zyrat komunale ose postat
- shumë nga përfaqësitë diplomatike të Finlandës në botën e jashtme
- institucionet e ndryshme, si p.sh. spitalet, njësitë e kujdesit social dhe entet ndëshkuese – korrektuese. Në ato institucione mund të votojnë vetëm ata të cilët gjenden aty për kurim ose ata që janë të vendosur aty.
- anijet finlandeze, të cilat gjatë kohës së votimit paraprak gjenden në botën e jashtme. Në anije mund të votojë vetëm personeli i anijes, pasagjerët nuk kanë të drejtë votimi në anije.

Votimi në ditën e zgjedhjeve:

Votimi në ditën e zgjedhjeve është **të dielën, më 9.4.2017 në ora 9-20.**

Në ditën e zgjedhjeve mund të votosh vetëm në atë komunë dhe në atë vendvotim, i cili është shënuar në kartën e lajmërimit që të është dërguar ty.

Votimi në shtëpi:

Nëse aftësitë tua për lëvizje ose për veprim janë kufizuar në atë masë, sa që nuk do të mund të shkoje në vendvotim pa mundim të madh, mund të votosh në shtëpi gjatë afatit të votimit paraprak. Për votim në shtëpi duhet të paraqiteni më së voni **të martën, më 28.3.2017** para orës 16.

Paraqitja bëhet pranë komisionit qendror zgjedhor të komunës ku je banor rezident. Nën disa kushte të caktuara edhe personi që kujdeset për të afërmin e vet dhe që bën pjesë në të njëjtën amvisëri, mund të votojë të njëjtën herë.

Kështu voton

Votimi ndodhë në vendvotim. Mund të votosh vetëm për një kandidat, që është shënuar në përmbledhjen e listave të kandidatëve të komunës tënde.

- 1) Dëshmo identitetin tënd pranë anëtarëve të komisionit zgjedhor, pra shfaq pasaportën, letërnjoftimin, patentën e shoferit ose ndonjë dokument tjetër përkatës. Anëtari i komisionit do të të japë fletëvotimin.**

- 2) **Shko në kabinën e votimit.** Në kabinë të votimit mund të jetë vetëm një person për një herë.
- 3) **Shëno në fletëvotim numrin e atij kandidati, për të cilin voton.** Mund të votosh vetëm për një kandidat. Shëno numrin e kandidatit brenda rrethit që gjendet në fletëvotim. Mos bë kurrfarë shënimesh tjera në fletëvotim. Palos fletëvotimin në atë mënyrë, që numri që ke shënuar të mbetet në anën e brendshme të palosjes dhe të mos duket nga jashtë.
- 4) **Fletëvotimin e palosur mbyllur çoje te anëtari i komisionit.** Anëtari i komisionit zgjedhor vulosë fletëvotimin.

5a) Nëse voton në ditën e votimit, fut fletëvotimin e vulosur në kutinë e votave.

5b) Nëse voton gjatë votimit paraprak, anëtari i komisionit të jep një zarf, në të cilin do të fusësh fletëvotimin e vulosur.

Nëse aftësia jote për të shënuar numrin e kandidatit në fletëvotim është dobësuar qenësisht, atëherë mund të përdorësh një ndihmës sipas dëshirës tënde ose një punëtor zgjedhor. Ndihmës nuk bën të jetë dikush që është kandidat në zgjedhje. Ndihmësi ka për obligim ruajtjen e sekretit zgjedhor, pra të mbajë në fshehtësi informacionet e marra me rastin e votimit.

Informacione shtesë

- Informacione shtesë në lidhje me zgjedhjet jep komisioni qendror zgjedhor komunal. Në lidhje me pyetjet që kanë të bëjnë me të drejtën personale për votim, përgjigjet zyra e gjendjes civile.
- Adresat dhe orari i punës i vendvotimeve të votimit paraprak, regjistri i kandidatëve si dhe informacione tjera në lidhje me zgjedhjet, gjenden në faqen e zgjedhjeve të Ministrisë së Drejtësisë, në adresën www.vaalit.fi.
- Të dhënat në lidhje me kandidatët në zgjedhjet lokale do të jenë në faqet e zgjedhjeve të Ministrisë së Drejtësisë kah fillimi i marsit, ndërsa të dhënat mbi vendvotimet e votimit paraprak do të jenë aty kah fundi i janarit.

Qendra e regjistrimit të popullatës, 7.11.2016